

Rookwerendheidseis bij opwaarderen brandwerendheid van bestaande deuren?

Advies 2207

Trefwoorden: Bouwbesluit 2012, woongebouw, rechtens verkregen niveau, bestaande bouw, brand-/rookwerendheid, verbouw, RWA, vide of atrium
Datum: 13 mei 2022
Status: *Definitief*

Dit advies is opgesteld voor deze specifieke casus en is niet algemeen geldend. Het is tot stand gekomen met de door partijen aangeleverde gegevens. Deze publieke versie is geanonimiseerd waardoor niet alle documenten waarop dit advies gebaseerd is, herkenbaar zijn weergegeven.

■ Beschrijving

De appartementen van een bestaand woongebouw worden ontsloten via een atrium dat indertijd, op grond van gelijkwaardigheid, is voorzien van een mechanische RWA-installatie met één dakluik dat middels ruimtebewaking in het atrium wordt aangestuurd. Volgens de indertijd afgegeven bouwvergunning moesten de woningtoegangsdeuren uitgevoerd worden met een brandwerendheid van 30 minuten.

Uit recent dossieronderzoek van de huidige brandveiligheidsadviseur is gebleken dat de indertijd vergunde ontwerputgangspunten voor de RWA-installatie niet helder zijn en de installatie niet gecertificeerd kan worden. Ook is niet duidelijk of de woningtoegangsdeuren indertijd voldoende brandwerend zijn uitgevoerd, zoals in de oorspronkelijke bouwvergunning werd vereist.

Op verzoek van de eigenaar heeft de brandveiligheidsadviseur een nieuw brandveiligheidsontwerp opgesteld waarbij de RWA-installatie vervallen is als gelijkwaardige oplossing. Om bij brand te zorgen voor een geringe rookontwikkeling in het atrium worden alle deuren die op het atrium uitkomen zelfsluitend uitgevoerd met een vrijloopdranger die wordt aangestuurd via een rookmelder in de hal van elke woning. Bovendien wordt de vluchtroute door het atrium uitgevoerd als een extra beschermde vluchtroute. De kans op het ontstaan en ontwikkelen van brand in het atrium wordt daarmee beperkt. De RWA-installatie blijft aanwezig als een aanvullende voorziening voor het afvoeren van warmte en rook. De RWA-installatie zal conform NEN 2654-3 onderhouden blijven.

De brandwerendheid van de bestaande woningtoegangsdeuren wordt opgewaardeerd tot ten minste 30 minuten op grond van de 'Richtlijn brandwerendheid bestaande puiconstructies v.1.0 van 11 februari 2021'. Daardoor hoeven de deuren niet vervangen te worden.

De Veiligheidsregio is van mening dat de opwaardering van de brandwerendheid van de bestaande deuren een verbouwactiviteit is waarbij voor de rookwerendheid, op grond van artikel 2.95 tweede lid, de eis uit artikel 2.94b vierde lid geldt. Dat betekent dat niet alleen de brandwerendheid tot 30 minuten moet worden opgewaardeerd maar dat ook een rookwerendheid van R200 is vereist tussen de woning en het atrium waardoor een extra beschermde vluchtroute voert.

De brandveiligheidsadviseur is, op grond van de artikelsgewijze toelichting op dit artikel, van mening dat deze aanvullende rookwerendheidseis uitsluitend van toepassing is bij vervanging van de bestaande deuren door nieuwe.

Rookwerendheidseis bij opwaarderen brandwerendheid van bestaande deuren?

Advies 2207

■ Adviesvraag

Moeten de toegangsdeuren van de appartementen, die behouden kunnen blijven maar aangepast moeten worden omdat niet wordt voldaan aan de vereisten aangaande brandwerendheid, ook rookwerend (S200) worden uitgevoerd op basis van artikel 2.95 lid 2 van Bouwbesluit 2012?

Standpunt belanghebbende

De Veiligheidsregio geeft aan dat deze deuren niet alleen brandwerend, maar ook rookwerend uitgevoerd moeten worden. Dit wordt gesteld op basis van artikel 2.95 van het Bouwbesluit 2012. Vanuit het eerste lid van artikel 2.95 wordt het rechtens verkregen niveau van toepassing verklaard. In het tweede lid van het artikel wordt hier een uitzondering op gemaakt (verwijzend naar artikel 2.94b lid 4), waardoor bij een verbouwactiviteit tussen een beschermd subbrandcompartiment en een vluchtroute met een beschermde status een R200 eis, conform NEN 6075, geldt voor de gehele scheidingsconstructie.

Op basis van de laatste zin van de toelichting kan worden geconcludeerd, dat bij verbouw de eis inzake rookwerendheid (R200) bij deuren enkel geldt wanneer de deuren vervangen moeten worden. Deze benadering ligt in lijn met artikel 4 van de Woningwet. Deze demarcatie leidt ertoe dat constructieonderdelen gefaseerd aan de vigerende nieuwbouwvoorschriften (m.b.t. art. 2.94b lid 4) zullen voldoen.

De definitie 'verbouwen' impliceert dat bij een aanpassing (bijvoorbeeld het opwaarderen van een bestaande deur) een 'straf' wordt opgelegd, door aanvullend rekening te moeten houden met de weerstand tegen rookdoorgang bij 200°C in combinatie met drukverschillen van 10, 25 en 50 Pa (e.e.a. conform NEN 6075). Deuren in bestaande bouwwerken hoeven niet aan deze classificatie te voldoen. Dit betekent dat binnen alle bestaande bouwwerken in Nederland deuren zijn toegepast die wel brandwerend, maar niet rookwerend zijn.

2 / 5

Bij een verbouwactiviteit zou dit betekenen dat in deze situaties alle deuren te allen tijde vervangen moeten worden, gezien de 'Richtlijn voor beoordeling mate van brandwerendheid bestaande puiconstructies' (nog) niet voorziet in een beoordeling op rookwerendheid (rookdoorlatendheid). Dit leidt tot een enorme kostenpost voor gebouweigenaren (niet alleen met betrekking tot deze casus), die veelal noodzakelijkerwijs moeten verbouwen omdat in oudere gebouwen de benoemde deuren niet meer voldoen aan de gestelde eisen die vanuit het niveau bestaande bouw worden voorgeschreven (inzake brandwerendheid).

Wij zijn, als brandveiligheidsadviseur, van mening dat het, vanuit artikel 2.95 lid 2 voortvloeiende, voorschrift bij een verbouwactiviteit enkel van toepassing is, indien hier redelijkerwijs aan kan worden voldaan, bijvoorbeeld bij vervanging van een deur, zoals benoemd in de artikelgewijze Nota van toelichting. Indien een bestaande (brandwerende) deur met aanpassingen aan de vanuit de bouwvergunning voortvloeiende brandwerendheidseis en het Bouwbesluit (inzake brandwerendheid) kan voldoen, kan het bij het opwaarderen van het constructieonderdeel niet de bedoeling zijn om tevens aan de S200-classificatie te moeten voldoen.

Door de veiligheid in een bouwwerk te vergroten kan het onzes inziens niet zo zijn dat (wanneer wordt voldaan aan de afgegeven bouwvergunning en het niveau bestaande bouw) bij tekortkomingen aan deuren op het gebied van brandwerendheid, te allen tijde alle deuren vervangen moeten worden door brandwerende en rookwerende

Rookwerendheidseis bij opwaarderen brandwerendheid van bestaande deuren?

Advies 2207

deuren en opwaardering niet mogelijk is op basis van de hiervoor opgestelde richtlijn. Dit is onze inziens enkel mogelijk wanneer er een beroep wordt gedaan op artikel 13 Woningwet.

Standpunt bevoegd gezag

Verbouw valt onder 'bouwen' in de zin van artikel 1, eerste lid, onder a, van de Woningwet. Uit artikel 4 van de Woningwet vloeit voort dat de voorschriften die het Bouwbesluit aan verbouw stelt, alleen van toepassing zijn op die delen van een bouwwerk die ook daadwerkelijk fysiek worden gewijzigd. De verbouwvoorschriften gelden dus slechts voor de bouwingreep en niet voor (onder)delen die ongewijzigd blijven.

Uit de toetsing van voorgenomen vernieuwing en veranderingen van het bouwwerk volgt, op grond van artikel 2.95 lid 2 en verwijzend naar 2.94b lid 4 [*red: 2.94a vervangen door 2.94b*], een noodzakelijke aanpassing van de inwendige scheidingsconstructies grenzend aan de gemeenschappelijke verkeersruimte. Om te voldoen aan de vereiste weerstand tegen rookdoorgang, geclassificeerd R200 volgens NEN 6075 van deze scheidingsconstructie, is dit voorschrift ook van toepassing op te vernieuwen of veranderen beweegbare constructieonderdelen in deze scheidingsconstructies, zoals raam-, deur-, kozijn- en puiconstructies.

Door / namens aanvrager wordt bovenstaande bestreden en aanvrager geeft aan dat bovenstaande alleen van toepassing is op constructieonderdelen die in zijn geheel worden vervangen. De Veiligheidsregio betwist dit en stelt zich op het standpunt dat ook bij aanpassingen aan de deuren, deze als onderdeel van de inwendige scheidingsconstructie moeten voldoen aan vereiste weerstand tegen rookdoorgang, geclassificeerd R200 volgens NEN 6075. Dit overeenkomstig de definitie van verbouw in samenhang met artikel 2.95 lid 2 en verwijzend naar 2.94b lid 4 [*red: 2.94a vervangen door 2.94b*].

3 / 5

In dit verband verwijzen wij tevens naar een eerdere uitspraak van de adviescommissie in advies 1909 waarin het volgende door de commissie wordt gesteld:

1. Als de doorvoering qua WBDBO verbeterd moet worden, wordt dat dan binnen het Bouwbesluit gezien als verbouw?

Ja, elke activiteit aan een bestaand gebouw die leidt tot het geheel of gedeeltelijk vernieuwen, veranderen of het vergroten van een bouwwerk is verbouw.

Vooralsnog gaan wij ervan uit dat deze kwestie in goede samenwerking tot een oplossing komt waarmee de brandveiligheid van de gebruikers van het bouwwerk is gediend. Indien dit niet mogelijk blijkt, zien wij ons genoodzaakt het bevoegd gezag te adviseren gebruik te maken van de hen ten dienste staande handhavingsmiddelen, zoals de aanschrijvingsbevoegdheid op grond van artikel 14 van de Woningwet.

Rookwerendheidseis bij opwaarderen brandwerendheid van bestaande deuren?

Advies 2207

Uitgangspunten

Het advies is gebaseerd op de volgende documenten:

1. Adviesaanvraag van 15 februari 2022;
2. Zienswijze door de brandveiligheidsadviseur, ongedateerd;
3. Zienswijze door de Veiligheidsregio, ongedateerd.

Inhoudelijke beschouwing adviesvraag

De adviescommissie heeft bij de behandeling van de adviesvraag het volgende overwogen:

Interpretatie van het begrip 'verbouw'

- Aan de woningtoegangsdeuren van een bestaand woongebouw vinden twee veranderingen plaats: de deuren worden opgewaardeerd tot 30 minuten brandwerendheid en worden zelfsluitend uitgevoerd met een vrijloopdranger.
- Volgens artikel 4 van de Woningwet zijn de voorschriften voor verbouw slechts van toepassing op de te verbouwen onderdelen.
- Volgens artikel 1.12 eerste lid van het Bouwbesluit 2012 zijn voor verbouw de nieuwbouwvoorschriften van toepassing tenzij in een afdeling van het Bouwbesluit 2012 een ander kwaliteitsniveau is bepaald. In veel gevallen is dat het rechtens verkregen niveau.
- Het Bouwbesluit 2012 stelt eisen op verschillende objectniveaus: van groot (perceel en bouwwerk) tot klein (constructieonderdeel en materiaal). Het voldoen aan een prestatie-eis wordt beoordeeld op het objectniveau dat in de bepalingsmethode wordt beschouwd, het voldoen aan een aanwezigheidseis op het niveau van het object dat aanwezig moet zijn. Dat maakt het lastig als de verbouwing een onderdeel van het object omvat.
- Bij gebrek aan een nadere indicatie van het objectniveau dat in de Woningwet is bedoeld met 'de te verbouwen onderdelen', is de ATGB van mening dat onderdelen van een gebouw bij een verandering in principe moeten worden beschouwd op het kleinste objectniveau dat in de bepalingsmethode van de prestatie-eis of de aanwezigheidseis kan worden beschouwd. Het op deze wijze kiezen van het objectniveau kan wel leiden tot disproportionele gevolgen als het in de bepalingsmethode of in de aanwezigheidseis beschouwde object veel groter is dan het object dat feitelijk veranderd wordt, of als het in de bepalingsmethode beschouwde object bij verbouw ook op andere aspecten moet worden aangepast.

4 / 5

Woningtoegangsdeuren

- In artikel 2.95 is in het tweede lid aangegeven dat bij verbouw de nieuwbouweisen voor rookwerendheid gelden uit artikel 2.94b vierde lid. In dit artikellid is de eis gesteld dat de weerstand tegen rookdoorgang van een beschermd subbrandcompartiment (de woning) naar een besloten ruimte waardoor een beschermde of extra beschermde vluchtroute voert, ten minste R200 moet zijn, bepaald volgens NEN 6075.
- Het kleinste objectniveau van de prestatie-eis aan de wdbdo volgens NEN 6068 en de daarin gebruikte brandwerendheid volgens EN 13501-2 van een constructieonderdeel in een scheidingsconstructie, is de deur-kozijn-constructie, inclusief de aansluiting op de omringende scheidingsconstructie. Over een onderdeel daarvan is op basis van de bepalingsmethode geen zinnige uitspraak over de brandwerendheid te doen.

Rookwerendheidseis bij opwaarderen brandwerendheid van bestaande deuren?

Advies 2207

- Het kleinste objectniveau van de prestatie-eis aan de wrd (weerstand tegen rookdoorgang), volgens NEN 6075, en de daarin gebruikte rookwerendheid van een scheidingsconstructie, is die scheidingsconstructie inclusief de aansluiting op de omringende scheidingsconstructies. Aan de componenten in een scheidingsconstructie afzonderlijk, zoals een deur-kozijn-constructie, worden geen eisen gesteld; alleen de som van de rookdoorlatendheid van alle componenten van de scheidingsconstructie is bepalend. De eis noch de bepalingsmethode voorziet in de mogelijkheid om een zinnige uitspraak over de rookwerendheid van een gedeelte van de scheidingsconstructie te doen.
- Het hangt af van de omvang van de benodigde verandering voor het voldoen aan de vereiste brandwerendheid of het verdedigbaar is om, vanwege het beschouwen op objectniveau 'deur-kozijn-constructie met aansluitingen', via artikel 2.95, ook moet worden voldaan aan de eis voor rookwerendheid op het objectniveau 'scheidingsconstructie'.
- De feitelijke verandering die bij de woningtoegangsdeuren is beoogd voor het behalen van 30 minuten brandwerendheid, is de ATGB onbekend. Als die verandering het plaatsen is van een nieuw deurblad of het aanbrengen van een opschuimende strip rond de deur, is de ATGB van mening dat het vereisen van rookwerendheid volgens NEN 6075 van de scheidingsconstructie tussen woning en atrium, niet proportioneel is. Als die verandering het plaatsen van een nieuwe deur-kozijn-constructie met nieuwe aansluitingen op de omringende scheidingsconstructie is, is de ATGB van mening dat dit redelijkerwijs wel als een belangrijke verandering van de scheidingsconstructies te beschouwen is. Het vereisen van de rookwerendheid is, naar de mening van de ATGB, in dat geval, verdedigbaar.

Advies

5 / 5

Gelet op het voorgaande adviseert de ATGB in deze casus als volgt over de toepassing van de bouwvoorschriften:

Moeten de toegangsdeuren van de appartementen, die behouden kunnen blijven maar aangepast moeten worden omdat niet wordt voldaan aan de vereisten aangaande brandwerendheid, ook rookwerend (S200) worden uitgevoerd op basis van artikel 2.95 lid 2 van Bouwbesluit 2012?

Het hangt af van de omvang van de benodigde verandering voor het voldoen van de toegangsdeuren aan de vereiste brandwerendheid, of ook het voldoen aan de eis voor rookwerendheid van de scheidingsconstructie vanuit het brandveiligheidsrisico verdedigbaar is. De feitelijke verandering die bij de woningtoegangsdeuren nodig is voor het behalen van de brandwerendheid, is de ATGB nog onbekend.

Overigens merkt de commissie over deze casus nog het volgende op:

De adviesvraag beperkt zich tot de rookwerendheidseis van de woningtoegangsdeuren. In de beantwoording van de vraag heeft de ATGB zich daarom beperkt tot de vraag of er een eis voor de rookwerendheid geldt voor de deze woningtoegangsdeur. Volgens de aanvraag staat deze adviesvraag echter in de context van een bestaande gelijkwaardige oplossing waarin o.a. rook- en warmteafvoer is toegepast. Volgens artikel 1.3, tweede lid, van Bouwbesluit 2012, moet een gelijkwaardige oplossing bij het gebruik van het bouwwerk in stand worden gehouden. Dat betekent dat wanneer uitgangspunten waarop de oorspronkelijke gelijkwaardige oplossing was gebaseerd worden gewijzigd, opnieuw beoordeeld zal moeten worden of de gelijkwaardige oplossing na de doorgevoerde wijzigingen in stand is gebleven.

